

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz.
(Kisgazdapárt helyiségénél.) féleleket, Telefon: 41-13.
Szerkesztőségi hivatalos órák: délután 4—11 óráig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zsilinszky utca 1. szám, (Független Kisgazdapárt helyiségénél.) féleleket, Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

Magyar-csehszlovák barátság

Egy beszéd hangzott el a napokban. Beszéd, amelyre felfigyelt a magyarság itthon és Szlovákiában egyformán. Laco Novomesky szlovák iskolaügyi megbízott beszélt — magyarul — a szlovákiai magyar tanítók Trencsénteplicen rendezett tanfolyamán. A szlovákiai magyar tanítók feladatairól beszélt és szólt a szlovákiai magyarok polgári jogairól és rámutatott a cseh és szlovákok, új baráti magatartására a magyarokkal szemben.

Új korszak eljövételét hirdette ez a beszéd. Szinte történelmi jelentőségűnek mondható Novomesky iskolaügyi megbízott minden szava, amelyek lezárták a cseh és a magyar nacionalizmus sovinszta nemzetiségi türelmetlenségének korát, azt a sötét időszakot, amikor a cseh jobboldali korrupciók ellenléteket igyekeztek szítani a cseh és a magyar nép között, a cseh és a magyar kizsákmányoltak között, hogy eltereljék figyelmüket a mesterséges ellentétekről, a nemzetiségi gyűlölet gyújtásával, más, döntően égető kérdésekről. S nálunk sem volt más a helyzet: a cseh az csak „cselek” volt és az irredenta mozgalmak észak felé fordították a magyar nép szemét, hogy mesterségesen a „magyar fájdalom” könnyeit sajtójják ki belőle. Persze más, igazibb fájdalom volt a dolgozó magyar népnek, de a revizionizmus éppen arra volt jó, hogy a Nagy-Magyarország visszaszerzésével együtt bekövetkező kánaáni élettel kecsesse az éhez, nyomorgó dolgozó milliókat, a nincstelen munkásokat, a földnélküli parasztokat.

Nálunk a felszabadulás utáni első esztendő multával, pontosabban: a fordulat évével megváltozott a helyzet. S Csehszlovákiában is változott a világ, amikor a jobboldali Benes-érnek vége szakadt és a szomszédországban is a kommunisták vették át a kormány rudját. Mert amióta mindkét ország a népi demokrácia útján halad a szocializmus felé, azóta nálunk is, odaát is egyre inkább érvényre jut a nagy sztálini nemzetiségi politika bölcs „modus vivendi”-je. Az egymás melletti békés, összefogó, alkotó élet „modus”-a.

Novomesky szlovák iskolaügyi miniszter szavaiban is ez jelentkezett: megtestesülése a bölcs sztálini elveknek. Sztálin, a világ dolgozóinak példaképe és nagy tanítómestere megtanította a cseheket, a szlovákokat és a magyarokat is, hogy miként élhetnek és alkothatnak békében és barátságban. S Sztálin jelölte ki a szabadságszerető szomszéd népek közös nagy célját: erősen és határozottan, keményen és kikezdhetetlenül helyt állani azon a fronton, amely a béke védelmére toronylik fel a népi demokráciák bástváiban a Szovjetunió körül.

Csendőrterror Olaszországban a földfoglaló parasztok ellen

Róma: Olaszországban egymást érik a parasztmegmozdulások. Az olasz földnélküli parasztok a nagybirtokok felosztását követelik, a maguk földjét akarják megművelni, követelik, hogy

legalább megművelhessék a sokezer holdakat, amelyeket a nagybirtokosok parlagon hagynak.

A calabriai Catanzaróból jelentik, hogy a parasztok több környékbeli község határában megállták a megműveletlen földeket. A dollárszoldos kormány minden erejével a népnyzó földbirtokosok védelmére siet. Catanzaro környékén is nyomban megjelentek Scelba kopói, hogy kiűzzék a földekről a parasztokat. Strongoli község határában azonban a parasztok megtagadták a parancs végre-

hajtását, nem hátráltak meg a Scelba-kopók elől.

A kivonult csendőrök és rendőrök megtámadták a parasztokat. Az összehúzó sorban a csendőrökönként négyen, három csendőr és nyolc rendőr megsebesült. Sok parasztot letartóztattak.

Hasonló események zajlottak le Bisignano község határában is, ahol szintén sok parasztot tartóztattak le. Az Unita szerint.

Calabriában már mintegy 15.000 hektár megműveletlen földet foglaltak el a parasztok.

Észak-Olaszországban is megmozdultak a mezőgazdasági munkások. Sztrájkmozgalmat folytatnak, kedvező munkaszerveződéseket követelnek, nem hajlandók tovább éhbéért robotolni a nagybirtokosok számára.

Dolgozók százezres tömege követelte a francia demokratikus egységkormány megalakítását

Százezres tömegben jelent meg Páris és környékének dolgozó népe szerdán este a francia kommunista párt felhívására rendezett nagygyűlésen, hogy a demokratikus egységkormány megalakítását követelje.

A nagygyűlésen Duclos megállapította, hogy a kormányfőbbség pártjai eddig egyek a nyomor és háborús politika folytatásában, de ugyanakkor egymás ellen acsarkodnak a hatalomért és marakodnak a hűsös fázékért. A francia és a szovjet nép szoros barátságáról és a szovjet-francia szövetségről szólva ismételtén kijelentette, hogy a francia nép sohasem fog háborút viselni a szovjet nép, a szocializmus országa ellen. A tömeg ezeknél a szavaknál óriási tapsviharban tört ki, hosszasan ünnepelte a Szovjetuniót és annak nagy vezérért, Sztálint.

Ezután Thorez mondott beszédet. Párhuzamot vont a francia kommunistáknak csak az ország érdekeit szem előtt tartó politikája és a jobboldalnak az amerikai imperializmust kiszolgáló, katasztrófába és háborúba kergető mesterkedéseit között. Erre különösen jellemző Németország példája. Schumanék, Mayerék, Mochék és Bidaulték a német iparbárok és náci Nyugatnémetországot támogatják, a francia dolgozók viszont a Pieck által vezetett és a Szovjetunió által elismert német demokratikus köztársaságot. (A hallgatóság lelkesen élte a demokratikus német kormányt.)

Thorez ezután rámutatott a francia nép akciójára, óriási fontosságára, amely tiltakozó munkabeszüntetésekkel, sztrájkokkal és sokszereplős tiltakozó határozattal már két ízben megújította

a reakciós kormány alakítását. Hangzottatta a továbbiakban, hogy egy demokratikus egységkormány nem lenne viszatérés a négy év előtti helyzetbe. Az elmúlt 30 hónap bünhös politikájának felelősei igenis nem vehetnének részt a demokratikus egységkormányban.

A nemzetgyűlés felosztásának tervével kapcsolatban kijelentette, hogy a kommunista párt nem fél a nép ítéletétől, viszont a népakarat meghamisítására irányuló új választási törvénnyel való fenyegetőzés azt mutatja, a burzsoázia így akarja kényszeríteni a népet, hogy más utat keressen a hatalom elnyerésére. Thorez végül kitarásra harcba, aldozatkézségre szólította fel a francia tömegeket, a haladás erkölcsi győzelmének kivívására. Eljén Franciaország, éljen a demokratikus egységkormány — fejezte be tomboló taps közben nagyhatású beszédét Thorez.

Felmentették Aragont

Párisból jelentik: A párisi bíróság szerdán hirdette ítéletet Aragónnak, a Ce Soir főszerkesztőjének és Carrelnek, az Humanité főszerkesztő helyettesének sajtóperében. A bíróság mindkettőjüket felmentette hamis híj terjesztésének vádjáról, mert megállapították, hogy a tavaly november 11-i frontarcos tüntetés alkalmával a rendőrség valóban használta fegyverét, több frontarcost kórházba kellett szállítani. Jules Moch rohamrendőrsége olyan ütemben tüzelt, hogy mindenki azt hitte, géppisztolyokat használnak. Az újságírókat, akik géppisztolyokról írtak, e miatt a tárgyi tévedés miatt nem lehet rosszhiszeműséggel vádolni, — állapította meg az ítélet indokolása.

A magyar nép szerencsekívánatait küldjük a Csehszlovák Köztársaság ünnepére

Október 28-án ünnepli a csehszlovák nép a Csehszlovák Köztársaság megalakulásának évfordulóját. A szövetséges népi nemzet ünnepére alkalmából Szakassits Árpád, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Klement Gottwaldnak, a Csehszlovák Köztársaság elnökének küldött táviratában írja: „Nemzeti ünnepük alkalmából kérem, fogadjon Elnök Úr a magam, és az egész magyar nép szívből jövő meleg szerencsekívánatait. A két nép barátsága nagymértékben hozzájárul a béke megerősítéséhez és fontos láncszeme annak a békefrontnak, amelynek élén a hatalmas Szovjetunió áll.”

Dobi István, a Magyar Népköztársaság minisztertanácsának elnöke Antonin Zapotoczkyhoz, a Csehszlovák Köztársaság miniszterelnökéhez küldött táviratában leszögezte: „A mult tanulmányait levonva, közös az a szilárd elhatározásunk, hogy népeinket soha többé nem engedjük az antidemokratikus rendszerek és imperialista törekvések martalékává válni.”

Kállai Gyula külügyminiszter Vladimir Clementis külügyminiszterhez intézett táviratában a

többi között kiemelte, hogy népi demokratikus országaink örökös békekarattal küzdenek a háborús uszítók ellen és politikai gazdasági, kulturális kapcsolataik szorosabbra fűzésével hathatósan szolgálják a Szovjetunió vezetete béketábor ügyét.

A magyar nép a Csehszlovák Köztársaság megalakulásának évfordulóján együtt ünnepel a csehszlovák néppel. A két nép maga vette kezébe sorsának irányítását és a Szovjetunió oldalán együtt építi a szocializmust.

Az MNDSz az alábbi táviratot küldte a Csehszlovák Nöszövetséghez: „Nemzeti ünnepük alkalmából a magyar asszonyok nevében üdvözljük Csehszlovákia asszonyait. Együtt harcolunk veletek a közös célért, gyermekeink, hazánk jövőjéért, a nagy Szovjetunió vezetésével.”

A MINSz a következő táviratot intézte a csehszlovák ifjúsági szövetséghez: „A magyar ifjúság meleg testvéri üdvözlését küldi a csehszlovák ifjúságnak, köztársaságuk nemzeti ünnepé alkalmából. A Szovjetunió vezetésével még erősebben harcolunk együtt az amerikai imperializmus ellen. Eljén a magyar és csehszlovák fiatalok barátsága.”

Bulgária dolgozói tiltakoznak az imperialisták rágalomhadjárata ellen

Szofia. (TASzS): Bulgária dolgozói felháborodással tiltakoztak bizonyos külföldi körök rágalmozó hirteléseivel szemben, amelyek a népi demokratikus országok és különösen Bulgária ellen irányulnak. A bolgár társadalmi szervezeteknek Trygve Liehez, az ENSZ főtitkárához küldött távirat

ráta kiemeli, hogy Bulgária társadalmi szervezetei a legerélyesebben tiltakoznak azok ellen a törekvések ellen, hogy az ENSZ nevére és tekintélyére olyan célokra használják fel, amelyek gyökeresen ellenkeznek az ENSZ alapelveivel.

Az újító kiállítás sikere

Az újító kiállításának rendkívüli sikerét bizonyítja, hogy szerdái 172.425 dolgozó látogatta meg. Az üzemek dolgozói tömeglátogatások keretében tekintik meg a kiállítást.

A kiállítás nagy látogatottságára való tekintettel elhatározták, hogy a kiállítást nov. 8-án túl is, egy később meghatározandó időpontig tartják nyitva.

A szénhiány miatt leállnak a vonatok Amerikában

Newyork: Az amerikai sztrájkhullám egyre inkább érezteti hatását. A Reuter chicagói jelentése szerint szerdán nagymértékben korlátozták az amerikai utasforgalmat. A szénhiány miatt mintegy 660 vonatot leállítottak. A szénbányászok sztrájkja 38 napja tart és a Reuter szerint semmiféle jel nem mutat arra, hogy hamarosan vége lesz.

Az „Iron Age” c. lap szerint közel 126 centr. emelkedett.

amerikai gépkocsi ipar leállása. Rendkívül jellemző, hogy míg a tőkéskek visszautasítják az acélipari munkások követeléseit, az acélrészterek bevétele ez év harmadik negyedében az előző évihez képest ötmillió dollárral emelkedett. A korporációk tiszta haszna három hónap alatt csaknem 40 millió dollárt ért el. Az egy részvényre jutó osztalék 108 centről 126 centre emelkedett.

Az amerikaiak teljes behódolást követelnek a marshallizált országoktól

Washington: Az egyre félreértelmezhetőbbül jelenkező gazdasági válságtól és a terjedő sztrájkmozgalomtól megremült amerikai tőkés minden eddiginél brutálisabb offenzívát indítanak a marshallizált országok ellen, hogy azok gazdasági életét mostmár teljesen a Wall Street parancsai alá helyezze. Hofmann, a Marshall-terv vezérigazgatója, az Associated Press jelentése szerint csütörtökön Európába indult és ultimátumot visz a Marshall-országoknak. Az amerikai tőkés cinikus nyíltsággal követeli, hogy Nyugat-Európa mutasson több „tevékenységet és elzártságot”, magyarul: teljesítse az amerikaiak parancsait, mert különben nagy összegekkel csökkentik a Marshall-kiutalásokat.

Hofmann 3 főbb javaslata közül az elsőben azt követeli, hogy szüntessék meg a nyugateurópai országok kereskedelmi korlátozásait, vagyis engedjenek szabad behódolást az amerikai tőkének. A második javaslat pénzügyi intézkedéseket javasol a valutabeváltás megszüntetésére, vagyis követeli a szabad átválthatóság megteremtését. Az amerikai ipar döntő törekvése a marshallizált országok dollár deficitjének ugrászerű növekedését eredményezni. A harmadik javaslat úszonkoskedve azt ajánlja a gazdasági csőd felé haladó nyugateurópai országoknak, hogy igyekezzenek fokozni exportjukat a dollárvezetelbe.

Franco portugáliai „látogatása“

Lisszabon: Az amerikai imperialisták világalpolitikai terveiben egyre nagyobb szerepet játszik Franco. Most Portugáliába küldik el, hogy erősítse meg katonai szövetségét ezzel a másik fasiszta országgal. Egyébként jellemző, hogy Franco látogatásának azt a neves és hivatalos magyarázatot adták, hogy viszonzza Carmona portugál elnök

1929-es spanyolországi látogatását. A spanyol diktátor találkozni fog Don Juan trónkövetelővel is. E találkozás egybe esik a nemzetközi reakciós körök terveiével. A látogatás mögött ismét az USA sötét tervei húzódnak meg, melyeknek célja a fasiszta Spanyolországot bevonni az északatlanti egyezménybe, valamint becsempészni az ENSZ-be.

Egy nagy orosz nevelő és munkássága

A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának Központi Bizottsága már a harmincas évek elején részletesen megvizsgálta az iskolai nevelőmunka kérdését és ennek eredményeképpen elítélte a nyugati burzsoá ideológiák majmolit, rámutatva arra, hogy a szovjet pedagógia forrásai nem nyugaton, hanem a XIX. századbeli haladó orosz hagyományokban ismerhetők fel.

A XIX. század egyik legkiválóbb orosz pedagógusa, K. D. Usinszkij munkásságát és pedagógiai törekvéseit ismertető szerdán délután a Magyar-Szovjet Társaság pedagógiai szakosztályában dr. Bujdosó Ernő gimnáziumi tanár.

Előadásában rámutatott arra, hogy Usinszkij sokáig, gazdag irodalmi munkásságával, szervező tevékenységével és eszméletlen hatással az orosz művelődésnek de az európai neveléstörténetnek is egyik legnagyobb alakja volt. Pedagógiai elgondolásait a józan valóságérzék jellemzi. Hangsúlyozza, hogy a nevelésben az elmélet és gyakorlat a legszorosabban egészítse ki egymást.

Usinszkij a nevelés célját az erkölcsös ember kialakításában

látja, az erkölcs alapját viszont a munkában ismeri fel. A munka az egyetlen forrás az emberi méltóságnak, s ezzel együtt az erkölcsösségnek és boldogságnak.

Tudományos alaptételként hirdeti, hogy a nép érdeke legyen a művelődés meghatározója. Annak a nevelésnek, amelyet maga a nép teremtett meg és amely népi kezdeményezéseken nyugszik, megvan az a nevelő ereje, amellyel a legjobb rendszerek sem bírnak. Nem a pedagógiai elméletek, hanem maga a nép építi ki a jövőbe vetett utat. A nevelés csak közlekedik ezen az úton. Azt követeli, hogy minden felületen ne csak írni, olvasni, számolni tanító iskola legyen, hanem valódi népet nevelő és művelő iskola, amely a nép szükségleteinek és művelési vágyának minden mértékben eleget tesz. Ime magasabb műveltséget adó általános iskoláink gondolata.

Usinszkij az orosz nevelés évkönyveiben, mint „az orosz nép tanítója és nevelője” szerepel. Az orosz nép „Szuvorovval, a nagy hadvezérrel, Puskinnal, a nagy nemzeti költővel és Glinkával a nagy orosz zeneszerzővel együtt emlegeti felejthetetlen alakját.

Tito a trieszti nép bőrére alkudozik

London. Az Economist, az angol nagytőkés lapja a trieszti helyzetről szóló tudósításában kénytelen elismerni, hogy a trieszti olaszok körében rendkívül nagy sikere van a trieszti kommunista párt politikájának. Különösen nagy felháborodást keltett az olasz lakosság körében, hogy Tito és De Gasperi „valóságos cserkereskedelmet” szervezett meg a terület jövőjéről, a trieszti olaszok háttámogatói. Az angol-amerikai imperialisták kíváncságra arról véglegesen Jugoszláviához csatlódnak, az A zónában pedig fenntartanak az angol-amerikai megszállást és katonai uralmat. A nyugatiakat tehát szívesen tesznek engedményeket a trieszti olaszok bőrére.

csakhogy „baráti viszonyukat” az áruló Tito bandával minél jobban elnéveljék.

Páris: A nagytőkés Le Monde a francia külügyminisztérium felhivatalosa nyíltan elismeri, hogy Visinszkij érvei teljesen igazak voltak, amikor Csehszlovákia megválasztását követelte a biztonsági tanácsba. A lap a továbbiakban azt írja, hogy nem az amerikaiak „érvei” számítottak azok szemében, akik a jugoszlávok tagságát ajánlották, egyszerűen arról van szó, hogy Jugoszlávia segítséget nyújt az Egyesült Államoknak a Szovjetunió elleni hidegháborúban és ezt az USA ki akarja használni Lake Successig. A lap hangsúlyozza, hogy Washingtonban rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak Jugoszlávia támogatásának.

Kínai helyzetjelentés

A kínai felszabadító hadsereg Dél-senszui főhadiszállása jelenté, hogy ebben a tartományban az utóbbi időben mintegy tízezer Kuomintang katonát tettek alkalmatlanná. A Közép-Senszuitől előretörő néphadsereg előtt már szabadon áll a Hangcsungba vezető út. Hangcsung Szecsuán tartomány északi kapuja.

Kanton és a többi kínai nagy város között már ismét működik a táviró és a rádiótelefon összeköttetés.

Osszeült a tudományos és feltaláló Sztálin-díj bizottság

A szovjet minisztériumok mellett létesített tudományos és feltaláló Sztálin-díj bizottság teljes ülése megkezdődött. A bizottság feladata felülbírálni azokat a Sztálin díjra pályázó tudományos munkákat, amelyek 1948 végén és 1949-ben jelentek meg, valamint azokat a találmányokat, amelyek a munkatermelékenységügyi módszereket tökéletesítették és 1949-ben kerültek gyakorlati alkalmazásra. A Sztálin-díjakat most osztják díj 224 tudóst és mérnököt tüntettek ki ezzel a díjjal.

Gruber osztrák külügyminiszter — amerikai besugó

Az amerikai imperialistáknak kémiszolgálatot teljesítő „diplomáták” és „politikuskok” sorsa lepleződik le. A csehszlovák külügyminisztérium kedden hozta nyilvánosságra, hogy John G. Heyn, az amerikai nagykövetség attaséja kémkedést folytatott csehszlovák területen, a Berliner Zeitung pedig most kiderítette, hogy dr. Gruber addigi osztrák külügyminiszter az amerikai titkos szolgálatnak teljesített besugói szolgálatot. A Berliner Zeitung leleplezésével foglalkozva, a Tagblatt című haladó bécsi lap megállapítja: az úgy kipattanása nem kellett meglepetést Ausztriában, mert az osztrák dolgozók már ismernek egyes részleteket dr. Gruber sötét múltjából. Az osztrák népek azonban joga van ahhoz, hogy megismerje a teljes igazságot. Főként azt kell kideríteni, igaz-e az, hogy Fígl szövetségi kancellárnak már régen kimerítő bizonyító anyag volt a kezében Gruber múltjáról és tény-e az, hogy az osztrák kormányt az amerikai körök nyomatókos kívánsága bírta rá, hogy ügynököket, Grubert, meghagyják hivatalában?

Gruber nem tudja tisztázni magát

Bécs: Gruber osztrák külügyminiszter ellen, mint ismeretes, néhány külföldi lap azt a vádat emelte, hogy Gruber még az Anschluss előtt kapcsolatban állt a hitleri, majd az amerikai kémiszolgálattal, a háború kitérése után pedig egy berlini hadiipari üzemből „titkos fegyverek” előállításában működött közre. Gruber most hivatalos közleményében kénytelen bevallani, hogy valóban dolgozott az említett berlini hadiipari gyár titkos irodájában, állítólag mint mérnök és hogy fizetését a kétszerezőre emelték olyan időben, amikor senki más nem kapott fizetésemelést. Azt is beismeri, hogy felesége az ő megbízásából röviddel a háború kitérése előtt Amerikába utazott. A közlemény további részében tagad egyes vádakot. Az Österreichische Volkstimme megállapítja, hogy a mentegődézés nagyon gyenge és hogy Gruber nem ad választ a legfontosabb kérdésekre.

Egyre nagyobb méretű a tiltakozás a botrányos newyorki ítélet ellen

Newyork: Az Egyesült Államokban egyre nagyobb méretűvé vált az amerikai kommunista párt vezetőinek elítélése elleni tiltakozó mozgalom. Newyork néger negyedében Robeson mondott nagy beszédet több ezer főnyi közönség előtt. Chicagóban megalapította a „politikai szabadságért küzdő” szakszervezeti harci bizottságot” azzal a feladattal, hogy a középnyugati államokban küzdjön a bebörtönözött kommunista vezetők szabadon bocsátásáért. Clevelandban a tüntetők hangszórókkal felsze-

relt gépkocsikkal járták be az ipari körzeteket, megmagyarázták az ítélet jelentőségét és közdelemre szólították fel a dolgozókat. St. Louisban nagy tömeggyűlés volt.

Stockholmban a haladó svéd diákszervezet az USA nagykövetségén tiltakozott az ítélet ellen. A holland kommunista párt az amerikai kommunista párttal közösen táviratban bélyegyzte meg az ítéletet. A csehszlovák szövetkezetek központi tanácsa elhatározta, hogy tiltakozást indít az Egyesült Államok prágai nagykövetségéhez.

Angol amerikai ellentétek a kínai kérdésben

Crossman angol munkáspárti képviselő rádióelőadásban foglalkozott a kínai kérdéssel és kijelentette, hogy ebben a tekintetben az angol amerikai ellentétek alapvető fontosságúak. Angliának Kínában sokkal jelentősebb tökébefektetései vannak, mint Amerikának. Ezért Anglia sokkal inkább hajlik a népi kormány elismerése felé mint Amerika. Bevin reméli, hogy a kínai népi kormány Nagybritanniával előbb fog megegyezni, mint Amerikával. Hongkongot illetően Crossman bevallotta, hogy az ott összevont angol katonaság semmiképpen sem tudná megvédeni a várost a kínai néphadszereggel szemben, de „utókatyát jelölt” a meginduló tárgyalásról. Crossman különben „angol értek területnek” jelölte meg a Távol-

kelet jelentős részét, ezzel szemben Nyugat-Németországot és Olaszországot az „amerikai érdekerülethez” sorolta.

Ezzel kapcsolatban érdekes megemlíteni a News Week közlést, amely szerint Truman kijelentette: Az Egyesült Államok ellenzi a kínai népi kormány elismerését, azonban az amerikai külügyminisztérium az bizonyítékokat annak arra nézve, hogy az angolok előkészíteték tesznek a kínai komunistákkal való tárgyalásra. Nem kétséges, — folytatja a News Week —, hogy bár Anglia egyrészt szeretné tartani a közös frontot az USA-val, másrészt szeretné megmenteni kínai kereskedelmét és befolyását és ezért kiegyezési lehetőségeket keres.

A magyar ifjúság a termelés és a termelékenység fokozásával készül a Komszomol-évforduló megünneplésére

A magyar ifjúság nagy lelkesedéssel készül a Komszomol 31 éves fennállásának megünneplésére. — A magyar fiatalok nagy példaképek tiszteltetésére október 28-án és 29-én műsoros ünnepséget rendeznek az ország valamennyi üzemből. Az ünnepi műsorokban a honvédő harcok hőseinek állít emléket a magyar ifjúság és megemlékezik a szocialista építők hőseiről, a sok fiatal sztahanovistáról is. Az ifjúságunk jelszava a „termelés fokozásáért ünnepeljünk példaképpel, a hősi Lenin Komszomol”. Ennek jegyében minden ifjú arra készül, hogy a Komszomol évforduló napján többtermeléssel bizonyítsa be, méltó nagy példaképéhez, a szovjet ifjúsághoz. A csepeli WM gyár Szt. Ifjúságkésai elhatározták, hogy

november 15-re ezre növelik az egyéni vergenyzők számát a mai 550 ifjúságkés egyéni versenyző helyett. Az ünnepségre a fiatalok rovelik a termelést is.

A vidéki fiatalok is a termelés fokozásával készül a Komszomol megünneplésére.

A debreceni ifjúságkésok vállalták, hogy az ünnepségre az egyéni versenyzők számát 450-re emelik.

A győri vagongyár ifjúságkésai célul tűzték ki, hogy minden ifjúságkés elérje a 130 százalékos teljesítményt.

A pécsi Magasépítési NV építkezésénél dolgozó ifjúságkésok sztahanovista munkával 3-400 százalékos teljesítményeket értek el.

Az USA imperialistái tervszerűen változtatják át Japánt a fasizmus melegágyává

Moszkva: Eidusz professzor, a Krasznoj Flot kasábján Japán gazdasági helyzetével foglalkozva megállapítja, hogy a megszállás négy éve alatt az amerikai hatóságok és japán csatlósai gazdasági romlásba vitték az országot. Az ipari termelés alig éri el a háború előttiinek egyharmadát. Az inflációs politika szüntelen áramelkedésre és a dolgozók reálbéreinek csökkenésére vezet. A japán piac 80 százalékban az amerikai monopóliátságok kezében van. Az amerikaiak a helyreállított japán hadiipart agresszív céljaikra akarják felhasználni.

Az amerikai tőke és Japán csatlósai jövedelmének fokozása végett a dolgozók életszínvonalát tovább csökkentik. A munkások és alkalmazottak ezrelk kerültek már az utcára, éhségre és nyomorra kitérítve.

de ez a sors még százezrekre vár. A dolgozók elégedetlenségére tömegtiltakozásokban és tüntelésekben jut kifejezésre és a munkások több nagy városban sztrájkra léptek. Az amerikai megszálló hatóságok és a reakciós Josida kormány a terror fegyverével igyekezik elnyomni a tömegek elégedetlenségét. A terror elsősorban a japán kommunista párt ellen irányul.

Fizikai kislaboratóriumot

kaptak az általános iskolák, az elméleti és gyakorlati tananyagok összhangja biztosítására 600 fizikai kislaboratóriumot adnak át a napokban az ország minden részében az általános iskoláknak. A kislaboratóriumok fénytani, hőtani, elektromossági, mágnesfizikai feladatokra alkalmasak.

A NAGY OKTÓBER ELŐESTÉJÉN

Roham

Alig nyitotta meg a Petropov-
lovsk-erőd a tüzet a Téli Pala-
ta ellen, a vörösgárdisták, mat-
rózok és katonák megkezdtek az
előnyomulásukat a téren. Új erő-
vel lángolt fel a harc.

Soha nem látott harc volt ez,
minden sötétségbe süllyedt, min-
den összefolyt, nem lehetett
megkülönböztetni sem épülete-
ket, sem embereket. Vaktában
lódítottak a junkerek, találmokra
előztek a sötétben abba az
irányba, ahonnan a felkelő osz-
tagok támadtak. A vörösgárdis-
ták, matrózok és katonák is
ugyanazt tették. A Téli Palotá-
nak csak egy-egy része vált ki
váratlanul az árnyékból és raj-
zolódott ki halványan a fényző-
rök fényében: az „Aurora” ref-
lektorait a Néva felől a palotára
irányította. Kékes fényrel simi-
tott végig falain, tetőzetén, egy-
szer egyik, másszor másik csücs-
két világítva meg a palotának.

A tér sötétségbe süllyedt. Ek-
kor néhány forradalmár katoná
hihetetlen bátor kísérletre szánta
el magát: a kórházon keresztül
próbálkoztak bejutni a Téli Pala-
tába.

A kórház, ahol a frontról érke-
zett sebesült harcosok feküdtek,
a kastélynak a Tengermagyi
Épületig kinyúló részén volt. A
katonák könnyen érintkezésbe
léphettek a sebesültekkel. Azok
kinyitották nekik a kórházkapu-
t és a katonák egyenként
osontak be rajta. Onnan a kas-
tély belső helyiségeibe mentek
és elvegyültek az ellenséges csa-
patok közé. A katonák arra
számítottak, hogy ruhájukról
nem lehet őket megkülönböztet-
ni az Ideiglenes Kormány védői-
től, mert ugyanazt az egyenru-
hát, ugyanolyan szürke földszí-
nű köpenyeket viseltek.

Igy jutott be a palotába a harc
felőlkön jónéhány vörös agitá-
tor. Elejtük kockázatva, veszé-
lyes munkához láttak: beszél-
gettek a junkerekkel, az ellen-
állás beszüntetésére biztatták
őket, az ellenség harcosainak
lelkébe csüggedést, nyugtalansá-
got és félelmet hintettek el. A
forradalmi osztagok pedig foly-
tatták támadásaikat, egyre kö-

zelebb fértöztek a palotához.
Már éjfél volt, amikor újra ro-
hamoztak.

Egyszerre csak elnémultak a
puska és gépfegyverlövés. El-
ült a hangzavar. Csend lett. És
ekkor három oldalról újra kat-
togni kezdtek az ellenséges gép-
fegyverek. Félrelmetes gyors-
sággal ontották golyóikat. Sivít-
va repültek a kézigrányatok.

De a vörösgárdisták, matrózok
és katonák hulláma feltartóztat-
hatatlanul tört előre, egyenesen
az ellenségre, a palotába. Még
egy pillanat és a magasra ra-
kott gerendáknak már innesső
oldalán harsant fel a diadalkiáltás.
A junkereket menekülésre
kényszerítették, visszanyomták,
szétverték. A vörösgárdisták fél-
redobták a gerendákat, feltörték
az ajtókat, nekimentek a kapu-
nak és felkapaszkodtak rajta.

A hatalmas vaskapuk megre-
megettek és szárnyaik lassan en-
gedtek a nyomásnak. Mint a zu-
hatag, áradtak a forradalmi osz-
tagok a kstély belsejébe.

Körülbelül másfél óráig húzó-
dot el ez a harc a palotában.
Végre a forradalmi osztagok el-
jutottak abba a szobába is, ahol
a miniszterek ülészetek. Az aj-
tóknál fegyveres junkerosztagok
voltak.

A vörösgárdisták lefegyverez-
ték őket és behatoltak a szobába.
Éjszaka két órákor letartóztat-
ták a minisztereket.

Az Ideiglenes Kormányt meg-
bukatták.

(Részlet Szávelev: Roham a
Téli Palota ellen című köny-
véből.)

Szórakozás
Ismeretszerző
Könyelem

Magyar
RÁDIO

Megjelenik
minden pénteken.

Ilja Ehrenburg:

„Az amerikai tábornokok beszélhetnek, de ez nem jelenti azt, hogy a katonák elindulnak a halálba”

Ilja Ehrenburg a Pravdába cik-
ket írt rámutatott arra, hogy az
amerikai útlemberek magatartá-
sát csakis esztelenségnek nevez-
hetjük, velük szemben az egész vi-
lágban nő a felháborodás. Dühre
igen sok okuk van. Elvesztették
Kínát. Ezzel szemben hiába vígasz-
talják magukat, hogy megnyerték
Titót.

Négyszázmillió ember többet
nyom a lábba, mint egy szöke-
vény.

Azt mondják, hogy az atommo-
nólium elvesztését ellensúlyozza
Spanyolország és Nyugat-Német-
ország bevonása a katonai szövét-
ségbe. De minden épeszü ember
látja, hogy ha az atombombával le-
hetett is hadonászni, Francoval
vagy Adenuerrel hadonászni leg-
alábbis neveléses. A Marshall-
terv súlyos válságot idézett fel
Nyugat-Európában és az amerikai
útlemberek elvesztették Nyugat-
Európa népeinek bizalmát.

Átkozzák őket Indokínában
Argentínában, Venezuelában, Bur-
mában, Kuba-szigetén és Formo-
zán.

Az egyszerű emberek milliói
gyűlölik őket, mert az emberi
veřejteket és könnyet dolla-
rakra változtatták át. Most
sokmillió embernek a véréis
dollárokra akarták változ-
tatni.

Ehrenburg ezután megemlékezik
Eisenhovert tábornok kijelentésé-
ről: „Országunk, ha egységes, az
egész világ fölött uralkodhat.” —
Vajon olyan régen volt-e, hogy
egy örült kápiár világalomról
kiáltott? Vajon olyan régen
volt-e, hogy ennek az örültnek a
seregeit az orosz mezőkön szét-
verték? Vajon régen volt-e, hogy
maga a világalom bolondja egy
berlini pincében fejezte be életét?
Ime, most egy amerikai generális
hangoztatja ugyanazokat a szóla-
mokat a világalomról! Eszébe
juthatna, hogy az ilyen beszédek
egyesen a mérleghez vagy a kö-
télhez vezetnek. Az amerikaiak
nem emlékeznek, nem mérlegel-
nek, nem gondolkoznak. Többet
vesztettek el mint Kínát. Elveszt-
ették józan eszüket.

A világ népei azt válaszolják a
háborús uszítóknak: soha! Az ang-
lok sohasem fogják engedni,
hogy munkával felépített szigetük
megsemmisüljön, csak azért, mert
az amerikai acéltröszt urainak ét-
vágya kielégíthetetlen. A sans-
culottek és a kommunardok uno-
kái sohasem fognak hadat viselni
az útlemberek világalmaért.

Nem hiszem, hogy gonosz ter-
veik sikerülni fognak. Újüket
álja a szabad népek hatalmas
ereje, Kantontól Prágáig, Mur-
manszktól Tiranáig.

Megfékezi őket a falvak népeinek
és dicső Európának ellenállása. —

Újüket állják az egyszerű ameri-
kai emberek is: ezek sem mondot-
ták még ki az utolsó szót. A tá-
bornokok beszélhetnek a katonák
helyett, ez azonban nem jelenti
azt, hogy a katonák elindulnak a
halálba — írja cikke befejezésében
Ehrenburg.

Előkészületek a Sztálin-ünnep

debreceni zenei eseményeire

Debrecen dolgozó népe is nagy-
szabású ünnepségekkel fogja
megünnepelni a világ dolgozóin-
ak nagy vezére, Sztálinnak 70.
születésnapját. Az ünnepségek
végleges műsora még most van
előkészítés alatt, de a nagy ün-
nep zenei eseményeiről már hirt
adhatunk.

A debreceni reprezentatív ének-
kar, a Csenki-kórus Szabó Fe-
rencnek, a magyar zeneszerző-
gárda egyik kitünő tagjának, aki
Moszkvában, végezte zenei tanul-
mányait, „A sztálini törvény”
című hatalmas kórus-rapszódia-
ját tanulja a nagy ünnepre. Ez
a zenei alkotás a zene nyelvén
fejezi ki Sztálin nagyságát.

A MÁV Filharmónikusok és a
Csenki-kórus együttese adja elő
majd Sztálin születésnapján

Muradeli szovjet zeneszerző
„Sztálin vezetett bennünket” cí-
mű vegyeskarra zenekarra írt
bariton-szólós művét. A szülő
Simon István a kitünő debrece-
ni munkás-énekes fogja énekelni

A MÁV Filharmónikusok Lja-
dov szovjet zeneszerző nyolc orosz
népdal feldolgozásából született
nagyzenei művet is előadja
Ezt a művet Magyarországon
még ritkán hallhattuk.

Itt említjük meg, hogy a nagy
Sztálinnak küldendő ajándékok
között tervezik a Csenki-kórus
énekéről felvett hanglemezek el-
küldését is. A tervek szerint a
kórus az Ach Szamára... kez-
detű orosz népdalt és egy Bartók
feldolgozása magyar népdalt éne-
kel lemezre a nagy Sztálinnak
küldendő ajándékképp.

Debrecen parasztsága szombatira teljesíti az őszi vetéstervet

Szabó Miklós gazdajegyző mo-
solyogva fogad:

— A város határában a homoki
részeket már megkezdte a szék-
százelket a búzavetés. De a le-
kete földön is 96 százalék körül jár
már a búzával bevetett terület
nagysága. Szombatig Debrecen
dolgozó parasztjai majdnem telje-
sen eleget tesznek a vetésterv elő-
írásainak.

— Az erőteljes ellenőrzés és a
hatékony beavatkozás, a komoly
felvilágosító munka megteremtte a
gyzmoleszt az eredményben. Sike-
rült letörnünk a kulákok szabotázs
kísérleteit, az ingadozó középpa-
rasztokat is megnyertük az időben
történő búzavetés teljesítésének,
kisparasztságunk pedig öntudato-
san végezte kötelességét.

— Vannak még részek Debre-
cen határában, különösen a távol
fekvő Telekháza és Egyekkel
szomszédos határrészekben, hol nem
folyhatott kellő erővel sem a fel-

világosítás, sem az ellenőrzés. Így
aztán itt még elmaradás mutatko-
zik, ami a debreceni összeredmény-
ben is hátrányként jelentkezik. Itt
is fokozzuk a munkát, hogy ezeket
a részeket se legyen hiba.

Például idéz Szabó gazdajegy-
ző, Kerek Sándor 19 holdas elepi
középparaszt, akik keserves kör-
ülmények között, de már okt. 12-re
befejezte 8 holdján a búza vetését.
A középparaszt öntudatosan vé-
gezte kötelességét. Tóth Mihály
a maga tizenegy holdján a Halápon
már csak a felvilágosítás után kez-
dett teljes erővel a munkához, de
a négy holdra előrt búzavetést be-
csülettel határidő előtt befejezte.
A Péterfia-dűlőben Magyar Lajos
társával állott össze, hogy idejé-
ben földben legyen a mag. Köl-
csönösen kíségtették egymást ve-
tőmaggal, ígyval hogy fennakadás
ne legyen és a maguk kis földjén
is biztosítsák a maguk erejével a
dolgozók jövő évi kenyereit.

A KAKAS

— BORISZ ZUBÁVIN —

A műhelyfőnöknél üldögéltem.
A munkatéljesítmény-lapokat né-
zegettük, amikor bejött Pása bá-
csi és megkérdezte, mi van a
falalmányával. Valami karikát
eszelt ki, amely négy munkásnöt
helyettesít.

Az üzem főnöke felhuzta a vál-
lát:

— Csinálja csak meg maga.
Ha egy héttel hamarabb jön,
alighanem másfél ezer rubelt ta-
karítunk meg.

— Hát majd holnap bejövök
és mindent megcsinálók — mond-
ta Pása bácsi. Jöjjenek be a sze-
relők is, mindjárt reggel.

Egymás mellett laktunk. Este
hallom, hogyan meséli az öreg a
feleségének, miért kell neki mun-
kasünnet napján egy félórásukat
dolgozni a gyárban.

— Más ember segítget otthon,
ünneppnap — bökte oda az öreg-
asszony Pása bácsinak. Téged
meg mint a farkast az erdő, hu-
zogat valami. En itt nap mint-
nap, akár a homokfutó csoszo-
pok a lábamon. Főzők, futók a

acra, meg a szárnyasokat gondo-
zom.

A szárnyasokról már nem egy-
szer hallottunk tőle. Négy tyukja
volt.

Valaki azt mondta, ha az öreg-
asszonynak lenne egy kakasa is,
a tyukok már rég tojósak lenné-
nek. A néni a fejébe vette ezt és
azóta állhatatosan nógatta Pása
bácsit, hogy menjen a piacra és
vegyen kakast.

Most, ahogy a felesége a tyu-
kokról kezdett beszélni, Pása bá-
csi kissé haragos lett a szeren-
csétlen kakas miatt.

— Vár még a te kakasod — je-
gyezte meg morogva.

Reggel az öregasszony oda-
ment férjéhez:

— Aztán jól nézd meg, miféle
kakast veszel. Eszedbe ne jusson
kakas nélkül hazajönni. Olyan
hangversenyt rendezek neked,
jobbat mint a rádió, azt se tu-
dod hol áll meg!

Hat óra is elmúlt és Pása bá-
csi még mindig nem jött haza.

Már jó este volt, mikor a vil-
lamosmegállónál felfedeztem. A
baromfi piac felé igyekezett.

— Kakasért — mondta nyug-
talan pillantással. — Mi van a
yénasszonnyal?

— Szájál.

— Rá se hederíts. — Az öreg
mintha engem akarna megnyug-
tatni — Mindjárt viszem neki a
kekast, majd abbahagyja a szá-
jalast.

— Hol jártál egész nap?

— Hol? hát a gyárban. A fiuk
beállították a motort, feltet-
tem rá a karikát. Most aztán...

— Rámkacsintott, elposolyodott,
megint rá nézett. Most már
csak a kakast kell megvennem!
Már korábban is elmehtem
volna a piacra, de túrelmetlen
voltam, hogy megállapítsam, si-
került-e a munkám.

— Jól sikerült?

— Jól. Csak megnyomod a bil-
lentyűt és már kész. Tudod, há-
nyat csináltam egy óra alatt?

— Nem tudtam.

Harmincat. Ez egy nap 240,
több, mint amennyit őt munkás
csinál. Most még csak a kakas
van hátra. Gyere velem kakast
venni — javasolta — Kettőn
gyorsabban vesszük meg.

Elindultunk. A baromfi piacon
nagy volt a forgalom. Bejártuk
az egészet, de kakas sehol sem
volt. Egy gyerek öreg, görbelábú
kutyával álldogált és részvételt
kérdte: mit keresünk

Kakast — mondta Pása bá-

csi. — Nem látod, hol áruinak
kakast?

Egyszerre gyors léptekkel el-
halad mellettünk egy ember. a
kezében kakast tartott.

— Állj! — kiáltott rá Pása bá-
csi és utánvetette magát. — Állj
meg kedves barátom. Eladod a
kakast?

Pása bácsi eléje tette a pénzt,
és a kakas átkerült a mi kezű-
nkbe. Szép, de elég drága kakas
volt.

— Jól megtermett — mondta
Pása bácsi. — Epp ilyet akart
az öregasszony.

Az öregasszony azonban dühös
volt a késő hazatérés miatt, szóba
sem állt velünk. Pása bácsi be-
dugta a kakast a tyukokba és vi-
dámán kacsinított.

Az üzemben a falalmány min-
dekinnek tetszett. Rögtön megér-
tettük, annyira egyszerű volt a
kezelése. Az üzemvezető mindjárt
rendelkezett, hogy a gép mellett
csak egy munkásnő maradjon, a
többieket más gépekhez küldte,
ahol kevesen voltak.

Kötelezettségét vállaltunk, hogy
az év végéig 100 ezer rubelt taka-
rítunk meg és Pása bácsi a gyü-
lésen kijelentette, kitalál még
valamit, hogy többet tudjunk

megtakarítani. Mindenki kérdez-
gette tőle, hogy tudott ilyen pom-
pás dolgot kitalálni. Elmesélte,
hogy vasárnap csinálta meg és
ugyanakkor még kakast is vett.

Hazafelé is a kakasról beszélt.

Az öregasszony a konyhában
fogadott bennünket. Lenéző tekintet-
tel mérte végig Pása bácsit.

— Szeretném tudni — kérdezte
— ki lehetett az, aki a tyukokba-
ba egy döglött kakast rakott?

— Mit mondasz mama — és
Pása bácsi védekező mozdulatot
tett. De hiszen a kakas olyan
szép volt!

— Eredj aztán nézd meg, mi-
lyen szép. Törött a lába, állni
se tud rajta. Meg aztán egész
nap a hangját sem lehet hallani
és már délután fennakadt a szem-
me. Mi az ördögnek hoztál ne-
kem ilyen szerencsétlen kakast.

Pása bácsi levetette a sapkáját
és felháborodottan simította ve-
gig a tarkóját. Aztán rá nézett,
sohajtott és békéltetően mondta
feleségének:

— Jól van mama, még lehet,
hogy egyszer rendbejön a lába,
és lehet, hogy lassacskán elkezd
majd enni is... Hiszen egy
egész napig tartott, amíg kivá-
lasztottam.

Sztálin művei

a bolsevik pártot és a szovjet népet elméleti útmutatással fegyverzik fel a kommunizmus építésében. Egybegyűjtött műveinek első kötetét politikai, bölcséleti és párttörténeti kérdések mellett kifejteli a tudományos szocializmus politikai gazdaságtanának legfontosabb problémáit is. Sztálin a politikai gazdaságtan kérdéseit a marxista dialektikával elszakíthatatlan kapcsolatban dolgozza fel és dialektikus módszer alkalmazásával megvilágítja a legbonyolultabbnak látszó kérdéseket is.

Sztálin feldolgozza a kapitalizmus történelmi, átmeneti jellegéről szóló marxi tanítást; analízisa a feudalizmus bomlásának valamint a kapitalizmus fejlődésének folyamatait. „A marxizmus és nemzeti kérdés” című munkájában Északamerika példáján mutatja ki, hogy a kapitalista gazdálkodás növekedésével, hogyan kerültek az egyes területek kapcsolatba egymással, miképpen alakult ki közöttük egységes gazdasági rendszerben a munkamegosztás. Kimutatta, hogy a kapitalizmus fejlődésével miként fejlődik a kereskedelem és a közlekedés, hogyan keletkeznek nagy városok.

Sztálin részletesen tárgyalja a kapitalista társadalom alapvető ellentmondását, a társadalmi termelés és az egyéni kisajátítás közötti ellentétet. Ezen az ellentétet alapul a másik alapvető ellentmondás a termelés gyáron belüli szervezete és a gyáron kívüli anarchizmus között. Ez az anarchia vezet végül a gazdasági válságokhoz.

A burzsoázia szolgálatában álló „tudósok” olyan illúziókat igyekeznek terjeszteni, hogy lehetséges a „tervszerű”, „rendezett” kapitalizmus. Sztálin már 40 évvel ezelőtt leleplezte a burzsoázia közgazdászok és politikusok e fajta dajkameséjét. A kapitalista gazdálkodás — állapította meg — nem lehet egységes és szervezett, következésképpen nem lehet tervezhető sem. A gazdálkodás tervszerű irányítása ellentétben van a kapitalizmus lényegével.

Az „Anarchizmus, vagy szocializmus” című munkájában Sztálin a szocializmus megvalósításának forradalmi feltételeiről beszél. A kapitalizmus megdöntésének és a szocializmus felépítésének történelmi szükségességét a termelőerők fejlődése határozza meg. A szocializmus eppoly szükségszerűen követi a kapitalizmust, mint a nappal az éjszakát. „Ami életre születik és napról-napra növekszik, az legyőzhetetlen, azt előrehaladásában megállítani nem lehet” — írja Sztálin.

A szocializmus megvalósításához szükség van a szocialista forradalomra és a proletáriátus diktatúrájára. Sztálin összevessze a burzsoázia reformisták elméleteit, amelyek szerint a „szocializmus” nincs szükség forradalmi harcra. Sztálin azt írja: „A termelés társadalmi jellege gyökeresen tagadja a fennálló kapitalista tulajdon, következtetésképpen nekünk az a főfeladatunk, hogy közreműködjünk a kapitalista tulajdon megdöntésében és a szocialista tulajdon intézményesítésében.”

Az „Anarchizmus, vagy szocializmus” című munkájában Sztálin hangsúlyozza, hogy a termelési eszközök a szocialista társadalomban társadalmi tulajdonba mennek át, a kizsákmányolás megszűnik és a termelés fő célja a társadalmi szükségletek kielégítése lesz. A szabad és bajtársi munkával összhangban lesz az igazságos elosztás.

A szocializmus gazdasági alapja csak a fejlett gépipar lehet. A marxizmus-leninizmus e fontos tételének fejtegetése során Sztálin szembeszáll azokkal a kispolgári szocialistákkal, akik a kézművesmunka életrevalóságát hirdetik. „Világos, — tanítja Sztálin, — hogy nekünk nem szabad elpusztítanunk a gépeket és a gyárat, hanem birtokunkba kell venni azokat, amikor erre lehetőség nyílik.” Eppen a szocializmus az, amely a termelőerők és ezen belül a termelőeszközök soha nem látott fejlődését idézi elő.

A marxizmus-leninizmusnak azok a megállapításai, amelyeket Sztálin több mint negyven évvel ezelőtt kifejtett, ma is érvényesek, teljes mértékben igazolást nyertek az Októberi Szocialista Forradalomban és ez azóta eltelt idő történelmi tapasztalataiban.

A kultusztárca költségvetése HAJDAN ÉS MOST

Kezünkbe került egy régi állami költségvetés, amelynek adatai azok előtt, akik ismerik a Horthy-rendszer ravasz tolvajnyelvét, lepezetlenül feltárják az akkori idők „kulturpolitikáját”. Nézzünk csak meg néhány adatot:

Az 1938-39. évi állami költségvetésben a kultusztárca 31.610 pengőt irányzott elő a társadalmi életben intézett költségeire. Ugyanerre a kulatö intézetre az idén 946.200 forintot fordítottunk. Tíz évvel ezelőtt a Horthy-korszak állami költségvetése a tudományos társulatok, intézmények segélyezésére, a tudományos kiadványok támogatására, tudományos mozgalmak költségeire 85.000 pengőt szavazott meg, az idén hasonló célokra 924.000 forintot fordítottunk, azon a 6.500.000 forinton kívül, amit népi demokráciánk általában a tudományos célokra költ. Az 1938-39. évi költségvetésben a külföldi tudományos kapcsolatok és ösztöndíjak közös rovatában 140.000 pengős előirányzatot találunk. Ugyanez a tétel az idén nem kevesebb, mint 5.225.700 forinttal szerepel. A belső tudományos ösztöndíjak tíz évvel ezelőtt mindössze 43.100 pengőt tettek ki. Az idei költségvetés ezen a címen 8.433.000 forintot biztosít.

Ezek az adatok önmagukért beszélnek.

meg, az idén hasonló célokra 924.000 forintot fordítottunk, azon a 6.500.000 forinton kívül, amit népi demokráciánk általában a tudományos célokra költ. Az 1938-39. évi költségvetésben a külföldi tudományos kapcsolatok és ösztöndíjak közös rovatában 140.000 pengős előirányzatot találunk. Ugyanez a tétel az idén nem kevesebb, mint 5.225.700 forinttal szerepel. A belső tudományos ösztöndíjak tíz évvel ezelőtt mindössze 43.100 pengőt tettek ki. Az idei költségvetés ezen a címen 8.433.000 forintot biztosít.

Ezek az adatok önmagukért beszélnek.

A jól végzett munka jutalma

A Szabadság-hegyen és Parádon üdülnek a kiváló mezőgazdasági munkások

A Szakszervezetek Országos Tanácsának üdültetési akciója keretében október 30-tól nov. 13-ig a mezőgazdasági termelőszervezeti csoportok 90 legkiválóbb dolgozója a jól végzett munka jutalmául a Szabadság-hegyi Vörös Csillag szállóban üdül. Velük együtt üdülnek az állami gazdaságok legjobb dolgozói. Pihenésük mellett szórakoztatásukról is gondoskodnak. Parádon okt. 20-tól nov. 24-ig 180 kiváló dolgozó paraszt és mintagazda üdül. Az üdültetési központ ezenkívül lehetővé teszi, hogy a dolgozó parasztok okt. 30-tól az őszi és téli időnyben kedvezményesen áron üdülhessenek Lillafüreden. Parádon, Hévízfürdőn, a Mezőcsékben és az ország többi üdülőhelyén.

A belgrádi hazafiak földalatti csoportjának a házak falaira ragasztott röpiratai hirdetik, hogy a király havonta 30 millió dinárt költött udvartartásra, de Titó testőrségére és műlatolozására sokkal nagyobb összegeket költ. Sokszor látják Titót Zinka Kunz enkesén, amerikai kém társaságában, aki verseng Titóval a költetkezésben. Az országban uralkodó szörnyű nélkülözés és sz-

A balmazújvárosi gépállomás az őszi ütemterv végrehajtásának utolsó napjaiban

A vonat korán fut be Balmazújvárosra, de ügylészük mégsem olyan korán, hogy ébren ne találjam a gépállomás dolgozóit. És munkában, Bástyafalak emelkednek és egy elhagyott parkban a kastély. Már csak nagyritkán jut eszükbe az ittenieknek, hogy valaha a Semseyek lakták szépszámu szobáit.

Hangszóró éppen a reggeli híreket harsogja az épület sarkán, mikor benyitok az irodába és kezdet fogok Domokos Sándorral, a gépállomás vezetőjével.

— A traktorok kint dolgoznak mind — mondja örömmel. — Már végefelé járunk a munkának. Három brigádunk van. A „Béke” brigád vezetője Béke Ferenc, a „Népfőnt” brigád vezetője Szántó János, a „Táncosok” brigádé Szabó Lajos. Egyéni és brigádverseny folyik, méghozzá nagyon szép eredménnyel. Az egyéni versenyben az elmúlt héten legjobb eredményt Béke Ferenc érte el, akinek különben a legjobb a brigádja is. 720 pontot szerzett, ami 160 százaléknál is nagyobb teljesítményt jelent. Mögötte mindjárt id. Nemes János halad 600 ponttal és 140 százalékkal. A brigádok versenyében mint már említettem a Béke brigád az első. Tagjai még Nemes János és Kerekes Ferenc.

De a többiek is igen szépen dolgoznak. És különösen nagy öröm, hogy a női traktoristáink is igen szép teljesítményt érnek el. Kerekes Katalinra gondolok, aki eddig segédvezető volt, de olyan remek teljesítményt végzett ki az elmúlt hetekben is, hogy elhatároztuk, átminősítjük remés vezetőnek, gyakorlatos traktoristának. Ezt nem minden nő éri el ilyen hamar. Rajta kívül még vannak „traktoros” lányok. Reméni Erzsébet, Csibi

Margit, Szabó Margit, akik mind nagyon szépen dolgoznak. Példát vehetnek róluk a férfiak.

— Dícselkedhetünk mással is — emeli fel a hangját a gépállomás vezetője. — Megmutathatom a könyvtárat, pompásan fel van szerelve. És ha végére érkezünk a munkálatoknak, bővebben jut rá időnk is, hogy olvassunk. Most alakult meg a gépállomási EPOSZ szervezete és hamarosan újra megkezdte működését a kultúrgárda is. Legközelebbi szereplésük november 7-én lesz. Fekete Antal a kultúrvezető és gazdag kultúranyagot állított össze erre a napra. Egy rövid darabot is előadnak, amely az intervenció háború idején j-

szódik le, egy vasúti tömegközlekedésben lévő mezőn. A szereplők partizánok.

Az egyik partizán alakító szereplő itt van és éppen a szerepét tanulja. Fennhangon mondja: „A mi erőnk azért is legyőzhetetlen, mert velünk harcol az egész haladó világ, az egész szabadságszerető emberiség...”

Bücsüznünk. Még csak azt mondja el a gépállomás vezetője, hogy patroniázmunkát végeztek a Darossaháti tavanyilágban és hogy patroniázmunkát végeztek dött újítási javaslatokat egytől-egyig elfogadták.

— Ez büszkeség nekünk — mondja — és újabb jobb munkára kötelez.

A MOSZKVAI „CSILLAGSZÍNHÁZ”

Moszkva utcáin sűrű a nap, de a Planetárium kör alakú termében beáll az éj. Az „égen” — a terem kupoláján — ragyognak a csillagok, világít a hold. Majd dereng, a csillagok kihúnyanak, a felhőkön a hajnal pirja kél. Vége az előadásnak.

Aki közben jött be a terembe, csak most látja a kupola belső vázszobrulatát, a kör alakú terem közepén pedig a nagy készüléket, a vetítőlámpák bonyolult hálózati-val. A csillagok ég, a bolygók és a nap mozgása — mindez a sugárakból levődik össze. Az ég titkait egy asztronómus előadása tárja fel a nézők előtt.

lódok ezreit vonzzák magukhoz és egyre inkább népszerűsítik a csillagászatot, ezt a nagyon is érdekes tudományt.

A moszkvai Planetárium a világ mintegy húsz hasonló intézménye közül a legelőkeltebb. Munkatársai egész sor készüléket találtak fel, amelyek lehetővé teszik a csillagok ragyogásának, a nap- és holdfényterjedésének, a meteoroknak és felhőknek bemutatását. A vetítéseket kísérő népszerű előadások a széles esztömegeknek helyes tudományos elképzelést adnak a világegyetlemlről, szerlefoszlavon minden előítélettel és tévhitel. A természettudományos nevelés egyik fontos eszköze a moszkvai „csillagszínház”, amelynek tudományos és műszaki dolgozó hordozható kis-planetáriumokat is szerkesztettek. Ezekkel a klubokat, kultúrházakat és iskolákat keresik fel: Fjodorov, a Planetárium fő-mechanikus vezetőjével legutóbb új készüléket szerkesztettek, amellyel az „Utazás a holdba” c. előadást tűzik műsorra a „csillagszínház” kupolatermében.

„Szökevény, áruló, hóhér” A Literaturnaja Gazeta cikke Titórol

Sztojanovics a Literaturnaja Gazeta-ban „Áruló, szökevény, hóhér” c. cikkében többek között ezeket írja:

A jugoszláv üzemek falain gyakran jelenik meg a belgrádi gazember csodálatosan találó, szénrel és krétával rajzolt karikatúrája. Az egyik üzem falán pl. ez a rajz volt látható: Churchill szappanbuborékokat erogest az egyik hólyagra, amely fölé marsall sapkát rajzoltak, ezt írták: Titó. Rankovics esendőrei hiába mossák le a rajzot, ez nap után ismét megjelenik. Az országban százezrekre járnak szájról-szájra a csipős szállogéék, amelyek könyörtelenül gúnyolják a Titó banditát.

ség világánál felháborítóan hatnak azok a vad orgáék, amelyeket Titó szokott rendezni palotájában Titó gazdagodik, de éri, hogy előbb-utóbb szöknie kell a nép haragja elől s ezért sváicia bankokban helyezi el az összelopkodott vagyonát. Ugyanezt teszik a

banditafőnök legközelebbi cinkostársai is.

Az ország dolgozói szívében mélyeséges haragot keltenek ezek a gazdaságok és eljön az a nap, amikor Jugoszlávia népei könyörtelenül leszámolnak a Titó-bandával.

Öttagú szovjet küldöttség vesz részt az országos újító kongresszuson

A Szovjetunió Szakszervezeti Tanácsának elnöksége értesítette a Magyar Szakszervezetek Országos Tanácsát, hogy az országos újító kongresszusra szóló meghívást elfogadta és a szovjet dolgozók öttagú küldöttséggel vesznek részt az újító kongresszuson.

A szovjet küldöttség vezetője

Karalv, tagjai Bikov, Savlogin, Silimonov és Ananyeva.

A lengyel, a csehszlovák és román szakszervezeti tanács értesítést küldött, hogy el munkásküldöttséggel vesz részt a magyar szakszervezetek első országos újító kongresszusán.

I. V. SZTÁLIN

MŰVEI

ELSŐ KÖTET

1901-1907

SZIKRA KIADÁS

A napokban jelenik meg Sztálin 16 kötetben összegyűjtött művei magyar nyelvű kiadásának első köteté. 463 oldal. Ára díszes társasági kötésben 15.— forint.

Színház

Félóra a Moszkvai jellem főpróbáján

A próbarendet már előző este kifüggesztették. Egy laikus kíváncsián forgatná előtte a fejét. Allító próba, 9 h. Moszkvai jellem. Díszlet világítás, kellék, bútor, öltözés, II. felv. 2. kép-től. Ugyan mi lehet ez.

Az üres nézőtérben hűvös van, csend és félhomály. Egy „kis” 500-as körte világítja meg gyéren a színpadot. Most állították be a helyére a második felvonás díszleteit. A nézőtérben Horváth Jenő igazgató és Kerényi Lajos a díszlettervező váltogatják a helyüket. Aztán megtörik a csend: — Nincs látás — szól a rendező —, tessék jobljebb hozni a jobboldali falat. — A díszletezők korrigálják a hibát.

— Most jó — a kellekét veszik sorra. Az asztal a bal sarokba kerül. — Kicsit előbbre, az életrajzot rajszeggel a középső falra, a többi kellék is megvan. — Jó, mehét a világítás. A két toronyból a reflektor fénye önti el a színpadot. Nem jó. Ez nappali világítás és most alkonyodik. Kék cellofánt kell betenni. Katognak a színváltók, a kopfok a megfelelő helyre irányulnak. Most jó.

És ha mindez megvan, kezdődik a próba. A szereplőkön festés, jelmez. Kissé igaztalan csapódnak az öltözök ajtajai. Most Potapov Kirjanics mérnök vállalt vezető, a darab főszereplője bukkan elém a folyosón. Még nem lép a színpad, még Sugar Lászlónak szólítják, de szerepébe máris teljesen belépett magát.

— Nagyon szép, de egyszerűen nehéz feladat a vállalkozásunk a „Moszkvai jellem” bemutatójával. Mert a szovjet embert

ábrázolni a színpadon a legszebb de egyben a legkeményebb színészi alakítás is. És nekünk ez az első vállalkozásunk. A darab tartalma röviden a következő: Potapov vállalatvezető nem fejlődik együtt a többi szovjet emberekkel. Lemarad, nem tud tovább látni üzem falain. Szükségletkörülménye különös helyzetekbe sodorja. Szembekerül feletteseivel, munkatársaival feleségével. És az összejöttökéskor bontakoznak ki a pompásabbnál pompásabb moszkvai jellemek, melyeknek szilárdasága és ereje meggyőzik magát a mérnököt is févdéséről és a harmadik felvonásban maga mondja: — Tévedtem. — s elismeri munkatársai jellemének kiválóságát, elismeri feleségének nagyszerű helyi állását, melyből megtudjuk, hogy a szovjet asszony még a férjének sem nézi el a hibáit, hanem küzd ellene és ez a küzdelem győzelmes.

Az ügyelő csengője berreg. Perényi pontossággal sietnek a színészek helyeikre, kezdődik a harmadik felvonás. Felmegy a függöny... És ma este már a közönség előtt bontakozik ki a darab minden nagyszerűsége, ha fél nyolckor megkezdődik az előadás.

Színházi közlemények

Ma pénteken este mutatja be a színház A. Sztronov „Moszkvai jellem” c. vizjátékát, Horváth Jenő rendezésében. Kerényi Lajos díszlettervező. — Az egész város színházjáró közönsége nagy érdeklődéssel várja a rendkívül érdekesnek ígérkező vizjátékot.

HETI MŰSOR:

Pénteken fél 8-kor: Moszkvai jellem, Puskin-béret 2. sz. Szombaton délután 3-kor: Uri muri Ifjúsági előadás. Szombaton fél 8-kor: Moszkvai jellem, Madách-béret 2. sz.

Hírek

— **Ügyeletes gyógyszerárak** október 22-től 28-ig: „Arany Egyszarvú” Kossuth u. 8. „Rákóczy Ferenc” Miklós utca 55. sz. „Árpád fejedelem” Jánosy utca — **Várható időjárás:** Megélénkült nyugati szél, felhőfelvonások, néhény helyen kisebb eső. — A hőmérséklet nyugat felől csökken.

RÁDIÓMŰSOR. Péntek, Kossuth-rádió. 7.20: Hangszórók. 7.45: Magyar nóták. 11.30: Kamarazene. 12.15: Az 1. honvédelmi zenekar játéka. 13: Operatársulat zenei játéka. 14.15: Kalandosok a zenetörténelemben. 15.30: A ház együttes játéka. 16.40: Rádiószínház. 16.55: Műsorismertető. 17.30: Hangszórók. 17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. 18.15: Előadás a stanzából: Becsületos emberek. 19.15: David Ojstern hegedű. 19.45: A Falurádió negyedórása. 21: Vidám nóták. 22.20: Ország népdalok. 23: Táncezen. — **Pécsi-rádió** 7.20: Földrajztudomány a Szovjetunióban. 7.30: Hangszórók. 8: Hangszórók. 8.30: Hangszórók. 11.10: Óvodások műsora. 14.50: Balassa Tamás zongorázik. 15: Rádiószínház. 15.40: Színes szívet. 16.45: Mi utcság a rádióban? 17: Dolgozók zenekölője. 17.20: A Zöldös füvrek táncgyűjtése. 18: Az ifjúság hangja. 18.20: Csárdások. 18.30: Csarnok. 18.35: „Mi a teendő?” c. könyvet ismeretel Lukács György. 19: Kérdés-felelet. 19.20: Könyv Muzsa együttes játéka. Szilvassy Margit énekel. Antal István zongorázik. 20: Falurádió. — 20.20: Hangszórók. 21.10: Szív küldi szívnek szívesen. 21.55: A Rádió-zenekar játéka.

— **A népjóltéki minisztérium rendelkezése** a budapesti OTI Központi Balagelhartási Osztály folyó hó 28-án délelőtt 10 óráig a HEV kultúrtermében, Salátró-utca 3. sz. alatt — ugyancsak október 28-án délután 5 óráig 7 óráig a vagongyár kultúrtermében — valamint október 29-én délelőtt 8—10 óráig a Vilánygyár kultúrtermében, Mikopercsi-út 1. sz. alatt véteitképes és mozgóképes balesítvédelmi előadást tart. Felkérem az Uzemek vezetőit és főleg a biztonsági megbízottakat, hogy az üzemükhöz legközelebb eső tanulságos előadások egyikén vegyenek részt. Ker. Baleselhartási Felügyelőszék.

— **Két új magyar film készül novemberben.** A küzdelem esztendő egy falusi paraszt szövetkezet életéről szól, holvany győzi le ellenségeit, a kulákokat. A másik film: „Dalolva szép az élet” egy budapesti nagyüzemben játszódik le és két énekest szerepeltetve, a termelés problémáit viszi vászonra.

— **Értesítem a tancsolni tanuló ifjúságot,** hogy november 3-án, csütörtökön este fél 7—lél 9-ig tancsolni nyitok, a Kiszegda Párt nagyermeben, melyre szeretettel várom és hívom a tancsolni tanuló ifjúságot. Minden vasárnap 7—12-ig ösztárc: Hangulatos zene. Bakó Géza táncmestár.

— **Fellendült a verseny az építőiparban,** egyre nagyobb arányú fejlődés tapasztalható az építőipari versenyzomakolomban. Október 1-én a magasépítőiparban 177 volt az egyéni versenyzők száma, ma már 690. A versenyzomakolom kiterjed az építőipar minden ágára.

— **A francia hatóságok megtiltották** a Micsurin életéről szóló ismeret kitűnő szovjet film bemutatását. A francia közvélemény, a haladó világ felháborodással fogadta a betiltást és mélyen elléti azt.

— **Debrecenbe is elhozzák a fejlődéstani kiállítást.** A természetudományi múzeum fejlődéstani kiállítása iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg. A kiállítás a növények és állatok többmillió éves fejlődését mutatja be a föld öskortól a főemlősök és az ember megjelenéséig. A kiállítás anyaga is bizonyított, a természetudományos világéret mellett. A látogatók szeme láttára bizonyítja be annak az átludományának teljes alaptárságát, amely szerint a világegyetem, a föld, az ember is néhány nap alatt jött létre és évmilliókon keresztül változatlan maradt. A kiállítást naponta 7—800 dolgozó látogatja. A fejlődéstani kiállítás azonban csak alapja a most épülő fejlődéstani múzeumnak. A természetudományi múzeum vándorkiállításokat is tervez. A fejlődéstörténeti anyagot leviszik a vidéki városokba, falvakba, kiállítják a traktor- és gépállomásokon.

— **Hatvan vagon makói vöröshagymát** exportálunk Svájcba. Svájci export céljára a makói földműves szövetkezet megkezdte a termelőktől az exportképen 4—6 centiméteres vöröshagyma felvásárlását.

— **Uj államügyész.** Dr. Pongor Béla debreceni törvényszéki jegyző a debreceni államügyészeghez államügyészé neveztek ki.

— **Egyszerre szánt, vet és boronált** Tarcsi Gyula máészalkai traktorosa. A máészalkai gépállomáson Tarcsi Gyula traktoroszelő újításával 50 százalékos időmegtakarítást ért el. Traktora után egy négyesekét, egy vetőgépet és egy boronát akasztott. A vetőgépek a barázdán kívül eső csoroszlyáját lezárta, úgy, hogy csak a szántás szélességében folyik a vetés. A szamoszegi termelőszövetkezet csoport földjén próbálták ki az újítást. Sikerkült.

— **12.000 forint jutalomban részesül** Pozsonyi Zoltán nyíregyházi kömfűves, az építomunkások sztahanosita mozgalmanak magyarországi elindítója. Jutalmának első negyedét, 3000 forintot már át is adták Pozsonyinak. Rászolgált a jutalomra, hiszen módszerének alkalmazása egy év alatt 300.000 forint megtakarítást jelent építőiparban.

— **Kütfőnben sikerült az őszi könyvvásár Nyírbátorban.** Kétnap alatt ötezer forint értékű könyvet vásároltak a bátori munkások, dolgozó paraszok, értelmiségiek. A dohánybevéltó munkácsaszonyai több, mint ezer forint értékben vásárolták meg a haladó irodalom, az ideológia és a tudomány kötetét. A Bóni gyártelep dolgozói zászlók alatt vonultak a könyvvásárhoz.

— **34.000 vagon nedves répaszelet** termelnek cukorgyáraink a cukor melléktermékeként. 13.000 vagon a kukorépa-termelő gazdák kapnak takarmányozási célokra, járandóságként.

— **Állatkórház Hódmezővásárhelyen.** A vásárhelyi vágóhíd mellett állatkórházat állítanak fel a kiváló tenyészállatok gyógykezelésére. Husz-harminc lábasjóság elhelyezését teszi lehetővé az állatkórház, amelynek műtője is lesz.

— **Kaba községben** 1949. november 2-án szerdán országos állat és kirakodó vásár lesz. Vészmertes helyről szabályszerű marhalevel mindenféle állat felhajtható. Iparosok és kereskedők ipar igazolványaikkal hozzák magukkal. A kirakodóvásár a sport terezen az állatvásár mellett lesz elhelyezve.

— **„Rablógyilkos”-üldözés** a Faragó utcán. A Csapó utcából nyíló csendes kis mellékutca lakóinak izgalmas félórása volt szerdán este. Nyolc óra tájban izgatott segélykiáltások verték fel az utca csendjét. „Segítség, rablógyilkosok!” Sorban kinyitlak az ablakok, majd az ajtók, kapuk és az utca lakói baltákkal, nyújtófákkal és piszkavasakkal felfegyverkezve gyűltek a ház elé ahol a „rablógyilkos” volt a segélykérő izgatott fiatal nő szava szerint. Talán százan is voltak a ház előtt és dermedt csendben várták, hogy lecsapjanak a gonosztevőre. A fiatal nő bement a házba és amint visszatért, a szava még nagyobb meglepetést keltett a rablógyilkosfogásra felfegyverezett tömegben. „Bocánatot kérek csak egy — macska volt!” Kiderült, hogy a ház egyik lakásából a lakók elmentek este, bezárták a macskát, amely a sötétben dűteni, borjani kezdett szeszezett mákolással. A pokoli kaj vétele „rablógyilkos” garázdálkodásának a felzgatott női fanázia.

— **Üzérkedtek a tüzelővel.** A tüzelőfával többen üzérkednek, megkárosítják a dolgozókat. Eljárás indult Kenyeres Mihály monosor-pályi lakos ellen, aki Debrecenben, a Szent Anna utcán egy székért tölgylagályat adott el a hatósági árnál jóval magasabban a fagylalilene mázsa sem volt és 280 forintot kért és fogadott el érte. A hatóság szigorúan üldözi a tüzelőfával üzérkedőket.

Rövid jelentések az őszi munkálatokról

SIMON IMRE KISPARASZT MEGNYERTE A VERSENYT

Simon Imre hatholdas hajdúböszörményi dolgozó paraszt az őszi vetési terv közzététele után versenyre hívta ki H. Varga Antal, H. Varga Pál és H. Varga László helybéli kulákokat a vetési terv mielőbbi szakzerű teljesítésében. A verseny az elmúlt nap befejeződött és azt Simon Imre dolgozó paraszt **felnyesen megnyerte:** október 15-re befejezte az őszi vetést, október 20-ra pedig az őszi mélyszántást is elvégezte.

PORKOLÁB GAZDAJEGYZŐ JÓ MUNKÁJA

Porkoláb hajdúnánási gazdajegyző eredményes módszert vezetett be az őszi munkálatokkal kapcsolatban. Számbavette azokat a parasztokat, akik különböző okok miatt nem tartották lépést az őszi munkák elvégzése terén a többi dolgozó paraszttal. Felkereste őket, vagy személyes megheszlésre hívta meg. A jó felvilágosító munka eredményeként a hátrányban levő parasztköt ígéretet tettek a munka meggyorsítására. Az ígéretek azután szinte kivétel nélkül valóságra is váltak. A felvilágosítás eme módja nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy Hajdúnánás a hatodik helyen áll a megyében.

A KOSSUTH TERMELŐCSOPORT JELENTI

Macsről: az ottani Kossuth termelőcsoport az őszi vetést teljesen befejezte, az őszi mélyszántást pedig 96 százalékra teljesítette. A macsi csoport, melynek egyébként figyelemreméltó tehenészele is, ugyanúgy teljesítette kötelességét az őszi munkálatok során is, mint a megye többi termelőcsoportja és állami gazdasága.

— **Megtámadta a Rendőrt.** A debreceni törvényszék csütörtökön három nyírábrányi lakos hatóságai közeg elleni erőszak büntígyét tárgyalta. A három földműves korcsmai szórakozás után megtámadta Horváth VII. József rendőrtizedest, aki csendre és a botrányokozás abbahagyására hívta fel őket. A verkedők közül Hamecz József hatheti fogházbüntetést kapott, Tanka Sándor és L. Fark Sándor 1—1 hónapi fogházbüntetést kaptak.

— **Két betörés egy éjjel.** Csütörtökön virradóra két betörés történt Debrecenben. Erdi János molnár-mester, Borzán Gáspár utca 9. szám alatti darálómalmába ismeretlen tettes betört és onnan 18 méter hosszú gépszíjat vitt el. Kabaj József kovácsmester, debreceni, Diószegi út 22c. szám alatti műhelyébe is betörték és onnan két franciakulcsot, kálapácsot, metszőfelszerelést, szerszámokat vittek el. A nyomozás megindult a betörők kézrekerítésére.

Mozi

APOLLO

4, 6, 8 órák
Oszrovszkij rognónok film-változata,
Az ifjúság, az elsöprö akarat himnusza

Az acélt megedzik

METEOR

VASÁRNAPI I
Kotovszkij legendás osolekedetoi I

A győzhetetlen brigád
Előadások: 4, 6, 8 órák

VIGSZINHÁZ

Jövö héten újra megkezdí előadásait I

Hajdúsámon és Nyírábrány 100 százalékra teljesítette az őszi búzavetést

A Mezőgazdasági Igazgatósághoz befutott jelentések szerint a tegnapi nap folyamán Nyírábrány és Hajdúsámon a búzavetést 100 százalékban teljesítették. Örömmel hozzuk nyilvánosságra ezeket az eredményeket, mert visszatérkezök dik benne a dolgozó parasztság hatalmas versenykedve és lelkesedése az őszi vetésterv határidő előtti teljesítésében.

Ehettetlen kenyeret süttött egy pék

Balmazújvároson Vigh Sándor pékmester ellen számos panasz hangzott el, hogy rendszeresen rossz, ehettelen, götétbarna, vizes, tapadó kenyeret sütt. Vigh Sándor pék szállította a kenyeret a balmazújvárosi szövetkezetnek is és megtörtént, hogy a dolgozó munkások nem vették át a romlott ehettelen kenyeret. A munkások, dolgozók jogosan felháborodtak az ehettelen kenyér miatt. A dolgozók panaszaát megerősítette Drzsó Sándor szövetkezeti boltvezető, aki két ízben nem vette át a romlott, ehettelen kenyeret. A sorozatos panaszok után a hatóság, a

debreceni rendörség nyomozói várralán vizsgálatot tartottak Vigh Sándorról mintát vettek a bedagasztott tésztaból, a lisztből, a kistsüttött kenyérből. A mintákat lepecsételték és vizsgálat végett átadták a debreceni vegyvizsgáló állomásnak, amely egy nap múlva adia meg a szakvéleményét. A súlyos adatok alapján Vigh Sándort **örzetbe vették.** A büntetőeljárás megindult ellene, súlyos büntetés várrá, a bíróság példásan sújt le azokra, akik a dolgozók kenyereére törnek és ehettelen, rossz kenyeret sütnék.

Mibe kerül egy báli zenekar?

Benne vagyunk a báli szezonban. Minden üzem, egyesület rendez báliakat. A rendezőknek sok egyéb között figyelembe kell venniük a zenészek szerződésére vonatkozó szabályokat is. A hivatásos zenészek szabad szakszervezete érdeklődésünkre a következőkben adott felvilágosítást a báli zenekarok szerződéséről:

— **Báli alkalmazatási levél** kiadásánál a következő szabályokat kell figyelembe venniük a báli rendezőknek: 1. Alkalmazatási levél elsősorban azoknak adható ki, akik hivatásos zenészek — tehát más foglalkozásuk nincs, 2. ha hivatásos zenészt a szakszervezet már nem tud adni, az alkalmazatási levél kiadható a másfoglalkozású zenészszerződéses tagoknak is. Ezek a tagok a kollektív szerződés szerint járó bér (70 forint) hús százalékat kötelesek minden esetben a szakszervezet pénztárába befizetni. 3. Ha a szakszervezet már más foglalkozású zenészt sem tud adni, az alkalmazatási levél kiadható azoknak is. Ezek a szerződés szerinti bér (70 forint) mellett a jazz-zenészek a szakszervezet pénztárába befizetni.

nézt sem tud adni, az alkalmazatási levél kiadható azoknak is. Ezek a szerződés szerinti bér (70 forint) mellett a jazz-zenészek a szakszervezet pénztárába befizetni.

— **Üzemi zenekarok** csak akkor vállalhatnak munkát, ha a szakszervezet hivatásos zenészt már nem tud adni. A munkaközvetítés jogát a zenészszerződés minden esetben fenntartja magának.

— **A bérére vonatkozólag** a szakszervezet a következőket közli: Alkalmazatási levél esetén a báli rendezőknek a jazz-zenészek bérére 70 forint, népzeneészeké 50 forint, vidéken jazz-zenészek 60 forintot népzeneészek 40 forintot kap.

— **Ha bálókön vagy mulatságokon vendéglő vagy büfé van,** minden fogyasztás után 5 százalék zenedij illeti meg a zenészmunkavállalókat a kollektív szerződésben megállapított munkabéren felül.

SPORT

Izgalmas küzdelmeket ígér a Lokomotiv-Kistext NB II-ös ökölvívó mérkőzés

Vasárnap délután 5 órakor a Lokomotiv sportcsarnokában NB II-ös ökölvívó mérkőzést láthat a közönség.

D. Lokomotiv-Kistext összejövetel rendeznek. Dobó Oláh, Károlyfi, Kovács Attila, Széll és a többi debreceni

versenyző továbbá Gyula, Németh, Hank etb biztosítják arra, hogy a vasárnap esti mérkőzésen izgalmas össze- csapások is lesznek.

Az ökölvívó mérkőzés előtt D. Lokomotiv II-Karacsi MTE NB III. birkozmérkőzést rendeznek.

Budapesten, Kaposvárott vagy Szegeden lesz meglepetés?

A totó 44. hetének szelvénye igen változatos és sok meglepetést ígér mérkőzés szerepelt rajta. Alább adjuk heti totó tippeinket. Az első típoslop-

ban Komlóssy Imre, a D. Lokomotiv játékosai tipel, a többi négy típoslopban szerkesztőségünk jostait vannak.

Csapatok nevei	I.	II.	III.	IV.	V.
Magyarország-Bulgária	1	1	1	1	x
Bulgária B.-Magyarország B.	x	2	2	1	2
Kaposvár-Tatabánya	2	2	2	x	1
Dohánygyár-M. Dinamo	x	1	2	1	1
Várpalota-Perutz	1	2	x	1	2
Kőbánya-Soproni VSE	2	1	2	x	x
NyVSE-MMNVTE	1	2	x	1	1
M. Lokomotiv-Ozd	1	2	2	1	1
Mátéegyháza-Pereces	1	2	1	x	x
M. Acél-Ganz	1	x	2	2	1
Bőripar-Goldberger	1	2	2	1	x
Szegedi Lokomotiv-Makó	2	1	x	x	1

P ó t m é r k ő z é s e k	I.	II.	III.	IV.	V.
Ekéscsaba-Oroszáza	1	2	x	2	2
DSZMTE-Salgótarjáni Vasas	1	1	1	x	x
Elektromos-P. Vasas	2	1	2	2	1
SEAC-GyVSE	1	1	1	1	x

DSZMTE-Salgótarjáni Vasas
NB II. mérkőzést rendeznek vasárnap délután fél három órakor a Lokomotiv pályán. A DSZMTE erős csapatokkal készült a honlapján mérkőzésre. A találkozó előtt fél egykor D. Lokomotiv II-Tiszafüred kerületi I. o. mérkőzés lesz.

MHK próbák szombaton és vasárnap
Szombaton délután 3 órai és vasárnap reggel 9 órai kezdettel a nagyeredet Stadionban MKH próbák lesznek. Ezekben a próbázásokon mind az újonczok részvehetnek, akik eddig még nem vettek részt MKH próbán és könyvük eredménylapjuk van.

A szombat-vasárnap próbán is bizonyára sok részvevő lesz.

Nem indul a különvonalat
Az IBSZ által tervezett különvonalat mérkőzésre indítandó különvonalat nem indul, mert kevesebb számú jelentkező volt.

Második a D. Előre férfi kézilabda csapata az NB II-ben
A kézilabdázók NB II. osztályában a D. Előre férfi csapata különösen szerepet játszott a második helyen van és csak rosszabb gólaránya miatt nem kerülhetett az első helyre. Imre a táblánál:

1. KAC	5	44:30	8
2. D. Előre	5	25:22	9
3. Csömör	5	33:27	7
4. P. Vasas	5	34:38	6
5. VBKT	6	23:20	5
6. Tüd. Egy.	6	34:27	2
7. KVSE	6	20:48	2

D. Előre-Nagykálló
NB III. mérkőzést rendeznek vasárnap délután fél 11-kor a Szoboszlai-úti pályán. A mérkőzés érdekesebb küzdelmet ígér, mert mindkét csapat a bajnokság csoportjában van.

KIOSZ mérkőzés, Timárók-Csizmadia 3:1 (2:1)

A KIOSZ bajnokság állása:

1. Husos	7	31: 6	14
2. Szabók	7	26: 7	10
3. Asztalosok	7	20:10	9
4. Kályhások	7	16:10	9
5. Timárók	9	12:12	7
6. Vasasok	8	8:12	7
7. Értelműsök	6	9:14	5
8. Országok	6	11:16	4
9. Értelműsök	5	6:19	3
10. Cseppek	7	8:28	3
11. Csizmadia	7	4:16	3

Sportorvosi vizsgálaton ma a D. Lokomotiv versenyzői jelennek meg.

A Népből I. és II. csapatának tagjai szombaton este 6 órakor a Csapó u. 26. szám alatti partizányklubban jelennek meg. Ugyanott este 7 órakor a Népből összes szakosztályának vezetői jelennek meg.

A Népből tekecsapatának tagjai vasárnap reggel fél kilencre a Postás elleni mérkőzésen jelennek meg a Kigyó-útcán a Budai-vendéglőben.

Az élelmiszerek labdarugó játékosai ma délután 3 órakor DTE pályán jelennek meg edzően Intéző.

Zászlóavatás az Arany Bikában

Az Arany Bika dolgozói szerdán este bensőséges ünnepség keretében avatták fel zászlójukat. Miller István úr. titkár udvözölte a megjelenteket, majd hangszólyta: a vendéglátóipari dolgozók is részt kérnek a szocializmus építésének feladataiban. Az Arany Bika dolgozóinak ennekára a közvélemény dalát adta elő, majd Szombáthy Lajos, a szálló vállalat vezetője hívta fel a dolgozókat, legyenek hűek a hazához, osztrájkhoz, a Magyar Dolgozók Pártjához és Rákosi Mátyáshoz. Erre a hűségre figyelmeztette őket a zászló. Mester András konyhafőnök adta át beszéd kíséretében a zászlót a zászlótartóknak. „Vezessen bennünket ez a zászló a szocializmus felé!” — mondotta Toth Jánosné elnöknő, a margitszigeti dagyszálló vállalat vezetője, mint zászlóanyja verte bele a rúdba az első szegyet és felkötötte a vörös szalagot. — Zénkó Béla szakvezetői kiküldött beszéde után Lőránt István, az Arany Bika volt vállalat vezetője bejelentette, hogy ha a Bika dolgozói megnyerik a vidéki szállodák közötti munkaversenyt, az új nemzetiszínű zászló mellé vörös zászlót ajánl fel a dolgozóknak. — Hatalmas taps követte a bejelentést. A zászlót ezután Szántai Imre vette át: „Szocialista munkával őrizzük meg a zászlót!”

Kultúrőr követte a zászló-avatást. Abrók Imréné hatóság szavazata után a Fűvészkert-utcai iskola kórusa énekelte Szigethy Gyula vezetésével vezényletével, majd a kefégyár ténccsoportja ragadta a tapsra az egybegyűlteket, Némethy Margitka ügyesen szavalt, utána a kefégyári színjátszók egy Csehov-egyfelvonást adtak elő. Górián Rózi énekszámtól megüdvözölték, majd Pusztai Vilj bravúr orosz táncát után íj. Magyar Gyuszi és zenekara orosz egyvelegre fejezte be a műsort, amelyet Margitai Nándor konferált szellemesen.

Az úttest közepére kell-e helyezni a debreceni villamos-vágányzatot?

A Petőfi-tér rendezése kapcsán új burkolatot kap a Hunyadi-utca, amelynek úttestét a háborús események során bombatalálatok szaggatták fel. Maga a Hunyadi-utca is kiszélesült, az utca nagy forgalmának megfelelő széles úttestet kap. A burkoló munkák során az alapozás már elkészült, így sürgősen dönteni kell az úttest pontos helyének kijelöléséről és a villamos vágányának elhelyezéséről. Mai helyükről a villamos sínek feltételül árabb kell helyezni, mert eddig közvetlenül a gyalogjáró mellett vezetett a vágányzat, ez az állapot sok baleset, szerencsétlenség forrása volt.

A villamos sínek átelyezésének során felmerült az az éjgondolás, ne kezdeményezzék-e Debrecenben is a síneknek az úttest közepére való helyezését, amint Budapest főforgalmú körútián megtörtént.

A Hunyadi-utcán húzódo villamos-vágányzat végleges helyének kijelölésére a közeli napokban az építési és közlekedésiügyi minisztériumból bizottság érkezik.

A TOTOSZELVÉNYT legkésőbb pénteken küldd el, hogy szombaton a lottoigazgatóság totó osztályához béérkezzenek.

BUTOR SZÖNYEG (5)

OSZI rekamé Váéár, minden kedves dolgozóknak ezeket, jót olcsón Major kárpitos, Péterfia u. 26. 10. 30. — 5-1958

EBÉDLŐ HÍTORÉRI. ÉRDEKLŐDNI: Monti ezredes u. 21. 5-240

REKAMÉK, heneserek leg. olcsóbban egy drb rekamé alkalmi áron eladó. Piac u. 7. II. udvar kárpitos. 5-288

CIPŐ, RUHAZAT (6)

ELADÓ szürke színű, pezsmabéléses virginiai vidra galléros városi bunda. Megtekintető: Máklos u. 23. 6-282

HATFÓN ESTE! ZATHURECKY-HEGEDÜEST

Az Idegenforgalmi Hivatal „A” hételcsoportjának második hangversenyére, Zathurecky Ede hegedűstjére hatfón, 31-én este 8 órakor kerül sor az Arany Bika dísztermében, Zathurecky műsorán Bartók, Csajkovszkij, Chaussen, Paganini, Bach, Corelli művek mellett Beethoven Kreutzer-szonátája is szerepel Zathurecky zongorakísérelje Hajdú István lesz, akit a debreceni közönség a multévi Aubrey Pankey-estrel már igen előnyösen ismer. A hangversenyre a jegyek árusítását az Idegenforgalmi Hivatal már megkezdte. Könyvbarát tagok kedvezményes jegyeket válthatnak.

Hírdetmény

Felhívás a tóhéttartó gazdákhoz, Felhívja a Közéleti Iroda a gazdálkodók figyelmét a szárazonállás és a vízhiány bejelentésére azzal, hogy aki azt elmulasztja és vele együtt a teljesítési kötelezettségének sem tesz eleget, pénzbüntetésben részesül. A bejelentési kötelezettségnek Városháza, földszint 18. sz. szobában kell eleget tenni.

Hírdetmény

Felhívja a Közéleti Iroda a Központi Irodája a fűszerkereskedőket hogy listaszámolási könyveiket 1949. X. 28-án és 29-én feltétlenül vegyék át. (Vörös Hadsereg útja 28. II. em. 6. sz. szoba).

Anyakönyvi hírek

SZÜLETÉSKÖNYV: Orsó Pál kútköcs Belle-gelő 469. Julianna, Oláh István vízvezetékészterelő István út 25. Miklósi, Mille Péter kisbirtokos Belegelő 15. István, B. Kovács József npsz Csereres u. 6. Anikó Kovács Imre postai-előjáró György u. 23. Pirokka, Vánsa Endre festőművész Telek u. 18. Agnes, Grósz János MAV munkás Vukovits u. 6. Janos, Bácsa Gábor asztalos Csokonai u. 1. Gyula

HÁZTARTÁSOK: özv. Katona Jánosné Klóbuszky Kornélia 74 éves Csapó u. 22. Káta György ny. isk. tanító 86 éves Csapó u. 1. Dr. Róza 21 napos Nyugati u. 3. Oláh István gazd. állászt. 75 éves Augustus-kanatórium. Major István 19 hónapos Budai Ezzel u. 66. sz.

SZABADSÁGHARCOS HÍREK

Felhívjuk a repülő szakosztály vizsga tagjainak figyelmét, hogy ma este 6 órakor a szakosztály hivatalos helyiségében jelennek meg a gyakorlati repülő kiképzés megbeszélésének céljából. Továbbá azon rep. háttársak, akik a multéfen jelentkező motoros repülő kiképzésre és káder vizsgán voltak az oneltrajzukat feltöltött hozzak magukkal.

MSZT HÍREK

Ma délután 5 órakor az összes üzemi és területi MSZT csoportok gazdaság-vezetői számar. gazdaságve etői értekezletet tartunk.

Ma délután 5-től 7-ig szeminárium és megbeszélés után 7-től 8-ig vezetőségi ülés.

Ma délután 6 órakor dr. Kettesy Alajos tart előadást a nagyteremben. Az új szelvényvezetési eljárás a Szovjetunióban” címmel.

Könyvtári hírek: Kedden, esütörtökön és szombaton este 6-7-ig Gyászterem egész nap nyitva.

A sakk kedvelők részére sakk-klubot áll rendelkezésre.

SZAKSZERVEZETI HÍREK

Fodrászok Pénteken este 6 órakor taggyűlést tartunk, megjelenés figyelemmel terhelte kötelező. Vezetőség.

Kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete székházában f. hó 29-én, szombaton este fél 7 órakor tartandó sakkversenyre a II. sakkcsapat tagjai feltétlen és pontosan jelenjenek meg.

Kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete Szabad Nép Baráti Köre f. hó 31-én 7 órakor tartja ezekézős összejövetelét.

MNDSZ HÍREK

Kérjük azokat a csoportokat és egyesületeket, ahol színház bérlet-felkötés van, hogy még a mai napon számoljanak el vele.

Azok a csoportok és egyesületek, ahol még szombati jegy vagy pénz

van a mai napon számoljanak el vele

Azok az egyesületek, akik a „Házartási könyvcske” szervezettel foglalkoztak szombaton de. 9-re pontosan jelenjenek meg.

Felkérjük a repülőszakosztály vezetőit és tagjait, hogy szombaton délután 2 órakor a MEFSZ pályán MKH próbán jelenjenek meg. Egy lo. ríntos mindenki hozzon magával.

Péntek. Laborfalvi Róza fél 6-6: Cseh Jánosné. Klinika fél 6: Csor-nik Józsefné. Telek Blanka 5 ó: Juhász Géza. Sztotyori-telep 6 ó: Hadnagy Ferencné. Csapókeret II. 6 ó: Toth Erzsike. Lorántffy Zsuzsanna II. 5 ó: Simai Tivadarné.

Szombat. Nőkönfektető 2 ó: Sz. Nagy Sándorné.

KIOSZ HÍREK

A KIOSZ szeminárium ma, péntek este 6 órakor lesz. Előre megjelenést kérünk.

Felhívjuk a KIOSZ tagság figyelmét, hogy akik 4 hónapnál tovább KIOSZ tagok, azaz a múlt év október 1-én megszűntek tagok, azok a jövőben sem közmunkákban, sem anyagkutatásban nem részesül. Kérjük az iparostársakat, hogy tagsági díjukat minél hamarabb rendezzék.

Felhívjuk a KIOSZ reszortfőnökeit, hogy ma este 6 órakor pontosan jelenjenek meg irodáikban.

Felhívjuk azokat az iparosokat, akik október 23-ig beadták bejelentési nyilatkozataikat de még nem jöttek érte haladéktalanul lépjenek be, mert érvényüket veszítik.

Felkérjük az építők labdarugóit, hogy szombaton este 6 órakor pontosan ugyben jelenjenek meg a KIOSZ székházában.

KIOSZ HÍREK

Fűszerkereskedők ügyelemlé. Akti meg október havi közönségi adóját nem rendezte, felkérjük, hogy azt haladéktalanul rendezze el szűkekedjék.

Vasárnap az előállítás-kereskedők szak. osztályi ülést tartanak a KIOSZ nagytermében 10 órakor.

Tüzelő- és építőanyagkereskedők adóközegeit tagjai nyomtatékosan felhívjuk, hogy adóhatalmukat 3 napon belül feltétlenül rendezzék. A mulasztás ellen azonnali végrehajtást, esetleg iparigazolványának megvonását leszünk kénytelenek elrendelni illetve javaslataiba hozni.

A városi textilkereskedők társasvas-csorájára f. hó 29-én 7 órai kezdettel nem a KIOSZ székházában, hanem a Nyomatató utca 9. sz. alatt lesz megtartva, a fűszerkereskedők helyiségében.

Népnevelési és bizalmi értekezlet

tartunk 31-én, hétfőn, este 6 órakor a Nyomatató u. 9. sz. alatti székházában.

Gyászrovat

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Lossinszky Szilveszter
mulakatosmester
70 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 3 órakor lesz a díszavatolozótemetőben Gyászolják: banatos letelege. gyermekei, menyei unokái, sógora, unokahúzaai, a kiterjedt rokonság, kártyárai, jóbarátai és jóismerősei Lakai: Timár-utca 10 — Gyászlap helyett le. Közszéi temetkezés.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

özv. Nyakas Imréné
Csereres Katalin
81 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 3 órakor lesz a díszavatolozótemetőben Gyászolják: ezertő gyermekei, unokája, testvérei, sógora, a kiterjedt rokonsága és jóismerősei Lakai: Kálmán-ter 5. Gyászlap helyett le. Közszéi temetkezés.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

ADAS-VETEL, VEGYZÉS (14)
PÉNZSZEKRENY (pénzügyi elzékény) Kisméretű óra u. 4. szob. Kétfalmon u. 4. szob. vetkezett. 14-234

UZLET (18)

UZLETBERENDEZÉS és felszerelés. Érdeklődni: Imre és Lajos cég Kossuth u. 6. 18-261

KISGAZDA PART

TISZANTULI NAPILAPJA
Csekk számla: 936.510
Felsőszékesszék és kiadó: KISS ISTVAN

UZLET AJANLAT (13)

NYLON kabátját megvásárolni bával is felkötéssel pontosan javítja Bolla szabó Piac u. 30. I. em. 11. 30. V. N. — 13-866

HIRDESSZEN a Debreczen-ben

BMW luxus 350-es, DKW oldalkocsis 350-es eladó. — Groszberg Hajdúbözörmény 12-246